

คำแนะนำในการเรียนกฎหมาย

ความจำ

จำตัวบทกฎหมาย
หลักกฎหมาย

เทคนิคการจำตัวบท

1. จำใจความสำคัญ
2. ตั้งชื่อให้แต่ละมาตรา
3. ย่อคำ
4. ใช้ปากกาสี

ความเข้าใจ

- อ่านหนังสือ
- ฟังคำบรรยาย

เทคนิคการอ่านหนังสือ

1. เลือกหนังสือที่อ่านแล้วเข้าใจ
2. อ่านสารบัญให้ทราบขอบเขต
3. อ่านเรียงเนื้อหา
4. เปิดตัวบทควบคู่กัน
5. ใช้จินตนาการ
6. ใช้ปากกาสี
7. ติด post it

การนำไปใช้

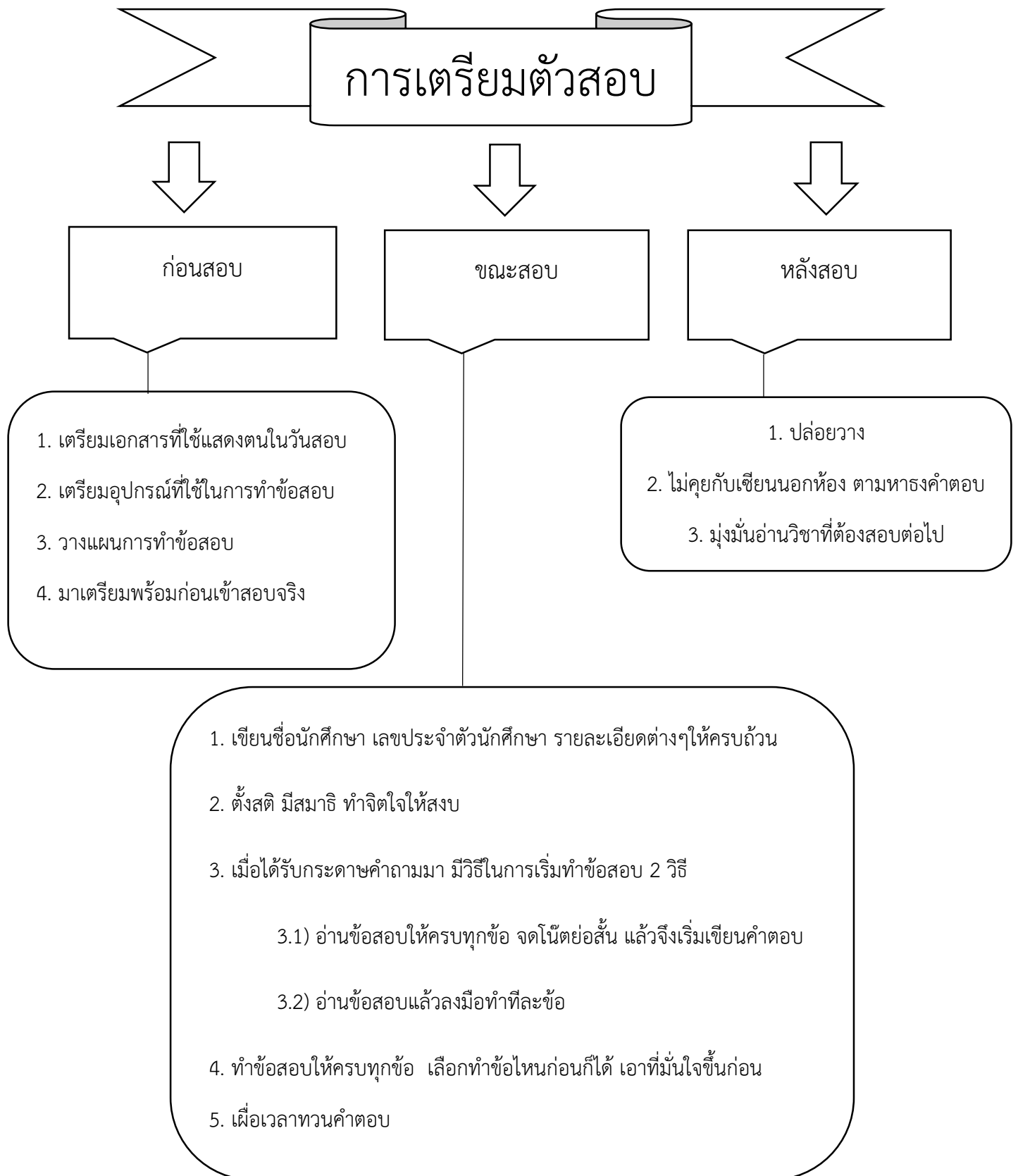
ฝึกทำข้อสอบเก่า

เทคนิคการฝึกทำข้อสอบ

1. สุ่มข้อสอบอย่างน้อย 3 ชุด
ชุดแรก- เน้นประเด็นครบ ไม่จำกัดเวลา
ชุดสอง- เสี่ยงเจียบ จำกัดเวลาตามจริง
ชุดสาม- เสี่ยงปกติ จำกัดเวลาตามจริง
2. คำนวณเวลาที่ใช้ทำแต่ละข้อ

เทคนิคการฟังคำบรรยาย

1. มีสติ สมาธิ
2. เปิดตัวบทประกอบ
3. จดเฉพาะใจความสำคัญ
4. ใช้จินตนาการ
5. ทบทวนการจด

ประเภทคำถามของ ข้อสอบกฎหมายแบบอัตนัย

ข้อสอบความจำ

ข้อสอบตุ๊กตา

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับวิธีตอบข้อสอบกฎหมายทั่วไป (ศาสตราจารย์ ดร. หยุด แสงอุทัย)

1. การเขียนคำตอบนั้น ต้องเขียนในลักษณะที่ว่าผู้ตรวจข้อสอบไม่มีความรู้ในทางวิชากฎหมาย
2. ในการตอบข้อสอบต้องใช้ถ้อยคำให้ชัดเจน อย่าใช้คำกำกวมหรือมีความหมายเป็นสองนัย
3. การเขียนคำตอบควรเขียนให้อ่านง่ายและอย่าเขียนหวัดจนเกินไป
4. การตอบไม่ควรจะสั้นเกินไปหรือยาวเกินไป
5. อย่าเพิ่งลงมือตอบในขณะที่จิตใจยังตื่นเต้นอยู่
6. ต้องอ่านคำถามให้ตลอดและพยายามตรึกตรองว่าประสงค์ให้ตอบอย่างไร
7. อย่าตอบในสิ่งที่ไม่ได้ถาม
8. ก่อนตอบควรจะบันทึกย่อ ๆ ถึงหัวข้อที่จะตอบ
9. ต้องเลือกตอบข้อง่ายเสียก่อน
10. ต้องระวังความคิดฉับพลันที่เกิดขึ้น ใกล้เคียงเวลาส่งคำตอบ
11. อย่าเขียนเรื่องส่วนตัวลงในคำตอบ

ข้อสอบความจำ

ลักษณะข้อสอบ

มี 5 ลักษณะใหญ่ๆ

1. ถามเรื่องหลักทั่วไป
 - ให้อธิบายหลักเกณฑ์ความรับผิดทางละเมิดตามมาตรา 420
 - ให้อธิบายความผิดฐานแจ้งความเท็จตาม ป.อ.137
 - ให้อธิบายคำว่า คำสั่งทางปกครอง
 - ให้อธิบายขั้นตอนการบัญญัติกฎหมายของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันตั้งแต่การเสนอร่างจนการประกาศใช้
2. ถามเรื่องข้อยกเว้น
 - กรณีใดบ้างที่ผู้ใช้อำนาจปกครองไม่มีสิทธิจัดการทรัพย์สินของผู้เยาว์
 - กรณีใดบ้างที่จะถอนคืนการให้เพราะเหตุเนรคุณไม่ได้
3. เปรียบเทียบหลักกฎหมาย หรือ กฎเกณฑ์ทางกฎหมาย
 - ความผิดฐานลักทรัพย์กับความผิดฐานยักยอกต่างกันอย่างไร
 - อธิบายหลักการรวมศูนย์อำนาจและการกระจายศูนย์รวมอำนาจทางปกครอง
4. วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น
 - พรบ. ความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย เป็นการคุ้มครองระบบผู้บริโภค และการประกันภัย นักศึกษาเห็นด้วยหรือไม่
5. วิเคราะห์และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างหลักกฎหมายเรื่องหนึ่งกับหลักกฎหมายอีกเรื่องหนึ่ง
 - จงอธิบายอย่างละเอียดว่าการปกครองของไทยในทุกระดับกับกฎหมายมหาชนมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

การอ่านโจทย์

- อ่านคำถามอย่างละเอียด แล้วตีความว่าโจทย์ต้องการให้ตอบเรื่องอะไร
- นึกถึงตัวบท/หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดลำดับความคิด
- เรียงลำดับเรื่องที่จะเขียนตามความเข้าใจ
- จัดโน้ตย่อไว้

การตอบข้อสอบ

- นำหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาอธิบาย แล้วแยกสาระสำคัญมาอธิบายเพิ่มเติม
- เปรียบเทียบความแตกต่าง
- ยกตัวอย่างสอดแทรกลงไปในการตอบ
- อาจใส่ความเห็นจากคำพิพากษาศาลฎีกา นักวิชาการ
- เสนอแง่คิดในปัญหาที่น่าสนใจเกี่ยวกับคำถามนั้น

ข้อสอบตุ๊กตา

การอ่านโจทย์

- อ่านคำถามแล้วดูว่าเป็นเรื่องอะไร
- จับประเด็นที่ถามมาให้ชัดเจนและแม่นยำ
- พิจารณาว่าหลักกฎหมาย คำสำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนั้นมีอะไรบ้าง
- จดโน้ตย่อไว้

☆ ปัญหาตุ๊กตาที่มีโจทย์เลข

- วงกลมตัวเลขที่เกี่ยวข้อง
- วิเคราะห์ว่าตัวเลขนั้นใช้ตัวเลขที่แท้จริงไหม หรือโจทย์หลอกมา อย่างเช่น ต้องบวก ลบ คูณ หาร ก่อน ถึงจะได้ตัวเลขที่แท้จริง

การตอบข้อสอบ

1. หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ใช้ชื่อเต็มของประมวลกฎหมาย
- การอ้างมาตรา ถ้ามาตรามีหลายวรรค ให้เลือกใช้วรรคที่เกี่ยวข้องเท่านั้น

ถ้าจำมาตรามาได้ - ✎ จากข้อเท็จจริงตามปัญหา มีหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ประมวลกฎหมาย...มาตรา...วางหลักไว้ว่า...

✎ ตามหลักกฎหมาย มาตรา... เรื่อง...มีหลักว่า

ถ้าจำเลขมาตราไม่ได้ – ✎ จากข้อเท็จจริงข้างต้น มีหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องคือประมวลกฎหมาย...

ซึ่งมีหลักกฎหมายว่า...

✎ ตามหลักกฎหมายเรื่อง...มีหลักว่า

✎ ตามหลักกฎหมายเรื่อง...มีองค์ประกอบดังนี้

- อย่าใช้คำว่า บัญญัติว่า ให้ใช้คำว่า วางหลักว่า มีสาระสำคัญว่า
- ถ้าเป็นกฎหมายอาญา ต้องเขียนให้ครบองค์ประกอบความผิด
- ระวังความแตกต่าง “วรรค” กับ “อนุมาตรา”
- ภาษาที่ใช้เขียนตัวบท ให้ใช้ภาษาทางการ

2. วินิจฉัยปรับบท

- วิเคราะห์โจทย์ จับประเด็น → วาดภาพ
- ไม่ต้องลอกโจทย์ที่ให้มาทั้งหมด เลือกแค่ข้อเท็จจริงที่เป็นประเด็นที่โจทย์ถามเท่านั้น อาจใช้คำว่า

✎ กรณีตามปัญหา การที่...(ข้อเท็จจริงที่เป็นประเด็น)...วิเคราะห์แล้วเห็นว่า...

✎ กรณีตามอุทธรณ์ การที่...(ข้อเท็จจริงที่เป็นประเด็น)...วิเคราะห์แล้วเห็นว่า...

✎ ตามปัญหาที่...(ข้อเท็จจริงที่เป็นประเด็น)...เห็นว่า...

✎ จากข้อเท็จจริงที่...(ข้อเท็จจริงที่เป็นประเด็น)...เห็นว่า...

- แบ่งข้อเท็จจริง แยกประเด็นเพื่อวินิจฉัย แบ่งย่อหน้าตามประเด็นคำถาม อาจขึ้นต่อประโยคว่า

✎ ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อไปคือ...

✎ มีปัญหาต่อไปว่า...

- ถ้ามีหลายประเด็นไม่ต้องวางหลักกฎหมายซ้ำ
 - ใช้ภาษาเขียน
 - ใช้ถ้อยคำ ล้อคำในตัวบท ตำรากฎหมาย คำพิพากษาฎีกา (ไม่จำเป็นต้องอ้างเลขฎีกา)
 - เลือกใช้คำเชื่อม เช่น **ดังนี้ เพราะ จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น เนื่องจาก**
 - ดูว่าโจทย์ต้องการจะหลอกอะไร เขียนที่หลอกไปด้วยว่าไม่ใช่ เป็นอีกแบบหนึ่ง เป็นการสับขาหลอก
- อาจารย์

- การใช้ตัวย่อ ใช้ได้แค่ที่รู้จักกันแพร่หลาย

ใช้ได้

ป.พ.พ. = ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ป.อ. = ประมวลกฎหมายอาญา

ป.วิ.พ. = ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ป.วิ.อ. = ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

พ.ร.บ. = พระราชบัญญัติ

ไม่ควรใช้

ม. ≠ มาตรา

จ.น. ≠ เจ้าหนี้

ล.น. ≠ ลูกหนี้

จ ≠ โจทก์

จล ≠ จำเลย

ผสท ≠ ผู้เสียหาย

3. สรุป

- สรุปให้ครบทุกประเด็น พร้อมอ้างอิงหลักกฎหมายหรือเลขมาตรา
- สรุปเป็นข้อๆได้
- สรุปให้ตรงประเด็นที่ถาม ควรชัดเจน ตรงไปตรงมา หลีกเลี่ยงคำว่า “น่าจะ” “ควรจะ” “อาจจะ” “หรือ”
- ระวังสับสนในคำตอบ เช่น

ฟังขึ้นหรือไม่ ?

☒ ฟังขึ้น

☒ ฟังไม่ขึ้น

☒ โจทย์ฟ้องไม่ได้

☒ โจทย์ฟ้องได้

รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้หรือไม่ ?

☒ ไม่สามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

☒ สามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

☒ หารับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ไม่ได้

สมุดคำตอบ

1. ลงชื่อนักศึกษา รายละเอียด
2. ใส่เลขข้อ ให้ตรงกับคำตอบ
3. ขึ้นข้อใหม่ เปลี่ยนหน้า
4. ครึ่งหน้าแผ่นแรก ควรใช้ด้วย
5. ถ้าขึ้นเล่มใหม่ เขียนว่ามีต่อ ถ้าไม่ขึ้นไม่ต้องเขียน
6. ไม่มีขีดจำกัดการใช้กระดาษคำตอบ
7. ไม่เน้นปริมาณ เน้นคุณภาพ แต่อย่างน้อยควร หน้าครึ่ง-2 หน้า

แหล่งที่มา

หยุด แสงอุทัย, การศึกษาวิชากฎหมาย (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพรึก, 2546).

มานิตย์ จุมปา, การศึกษากฎหมายและการตอบข้อสอบกฎหมาย (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2548).

วินัย ล้าเลิศ, คำแนะนำในการศึกษาและการเขียนตอบข้อสอบวิชากฎหมาย (เอกสารประกอบการศึกษา).

ประสิทธิ์ จงวิจิต, ทักษะบางประการเกี่ยวกับวิธีศึกษากฎหมายและการตอบข้อสอบแบบปรนัย (เอกสารประกอบการศึกษา).